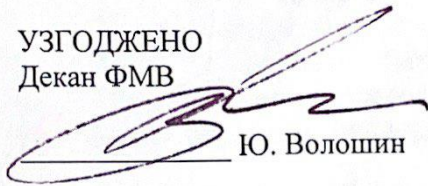

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

УЗГОДЖЕНО
Декан ФМВ

Ю. Волошин

«04» 03 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальних робіт

А. Полухін

«29» 03 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Міжнародне публічне право: основні галузі»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 293 «Міжнародне право»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародне право»

Курс – 3 Семестр – 4,5

Лекції - 72
Практичні заняття - 72 Екзамен - 4,5 семестр
Самостійна робота - 141
Усього (годин/кредитів ECTS) - 285 / 9,5

Домашнє завдання(1) – 4 семестр

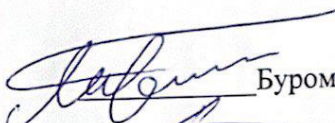

Індекс: РБ-17-293/18-2.1.8.2

СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право: основні галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 – 01-2021
		стор. 2 з 24	

Робочу програму навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право: основні галузі» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану №РБ-17-293/18 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» освітньо-професійною програмою «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:
 професор кафедри міжнародного права
 та порівняльного правознавства
 завідувач кафедри міжнародного права
 та порівняльного правознавства

 Буроменський М.В.
 Короткий Т.Р.

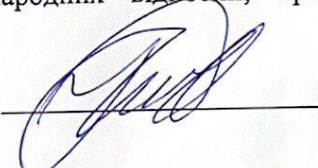
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» (освітньо-професійної програми «Міжнародне право») кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 9 від «24» 02 2021 р.

Завідувач кафедри

 /Короткий Т.Р./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 3 від «03» 03 2021 р.

Голова НМРР

 /Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Міжнародне публічне право: основні
галузі»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.06 – 01-2021

стор. 2 з 23

ЗМІСТ

сторінка

Вступ

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.....4

1.2. Програма навчальної дисципліни.....4

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Структура навчальної дисципліни.....16

2.2. Домашнє завдання.....17

3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни

3.1. Методи навчання.....17

3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)18

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....19

4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів19

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням №106/од, від «13» липня 2017р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце дисципліни «Міжнародне публічне право: основні галузі» в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують правовий профіль фахівця у сфері міжнародного права.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів комплексного підходу до вивчення основних галузей та інститутів міжнародного публічного права; розвиток у студентів розуміння змісту та механізмів функціонування сучасної міжнародно-правової системи, особливостей імплементації міжнародних правових стандартів з окремих галузей міжнародного права в національних правових системах, а також ознайомлення студентів з практикою застосування міжнародних звичаїв та договорів у рішеннях міжнародних судових та квазісудових органів..

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення особливостей історії, джерел, принципів, суб'єктів основних галузей та інститутів міжнародного публічного права;
- формування уявлення про судові та позасудові механізми вирішення спорів з питань основних галузей та інститутів міжнародного публічного права;
- вироблення у студентів навичок навичками ведення дискусії з широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань міжнародного публічного права, його основних галузей та інститутів;
- оволодіння уміннями з'ясувати основні тенденції й закономірності розвитку основних інститутів та галузей міжнародного публічного права.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, суспільство та право у процесі розвитку суспільства.

- розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів, предметної галузі, професії; базових категорій, юридичних понять.
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- навички використання інформаційних та комунікативних технологій.
- здатність розуміти значення інформації в сучасному суспільстві, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки.
- здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- здатність спілкуватися державною мовою.
- здатність спілкуватися іноземною (ними) мовою (мовами).
- знання та розуміння предметної області своєї професії.
- здатність забезпечувати врахування вимог та стандартів міжнародного права, дотримання принципу верховенства права суб'єктами права.
- вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини з позиції обов'язкових норм та інших стандартів міжнародного права.
- здатність забезпечувати верховенство права, права особистості, інтереси суспільства, держави та міжнародного співтовариства в межах виконання своїх посадових обов'язків.
- вміння кваліфіковано та результативно застосовувати міжнародні правові механізми задля захисту прав людини, інтересів юридичної особи, суспільства, держави.
- Здатність тлумачити норми міжнародного права та національних нормативних актів, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне право: основні галузі» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Міжнародне публічне право: основи теорії», «Міжнародні відносини та світова політика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Порівняльне цивільне право», «Право Європейського Союзу», «Міжнародне правосуддя», «Теорія і практика міжнародного права», «Міжнародне морське право» та інших.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля **№1 «Міжнародне право та людина. Території та простори міжнародному праві»;**
- навчального модуля **№2 «Інституційні засади міжнародного правопорядку»**, які є логічно завершеними, самостійними, цілісними частинами навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Міжнародне право та людина. Території та простори міжнародному праві»

Тема 1. Міжнародно-правова регламентація стану населення

Міжнародно-правова регламентація стану населення як галузь міжнародного права. Регламентація стану населення в міжнародному праві.

Міжнародно-правові питання громадянства. Набуття і втрата громадянства. Громадянство за народженням. Натуралізація. Оптація. Трансферт. Громадянство дітей при зміні громадянства батьків, втрата громадянства. Відновлення в громадянстві.

Проблема правового статусу біпатридів. «Ефективне громадянство».

Безгромадянство. Правове положення осіб без громадянства.

Іноземці та іноземні громадяни. Види правового режиму іноземців. Законодавство України щодо правового статусу іноземців.

Право притулку: дипломатичний та територіальний притулок. Підстави надання притулку та міжнародно-правові наслідки надання притулку. Дипломатичний притулок в країнах Латинської Америки.

Міжнародно-правовий режим біженців і вимушених переселенців. Міжнародні договори про статус біженців. Діяльність Верховного Комісара ООН у справах біженців.

Правове положення національних меншин і малочисельних народів: міжнародно-правові питання.

Тема 2. Міжнародне право захисту прав людини й основних свобод

Генеza концепції прав людини. Універсальна концепція прав людини та культурний релятивізм.

Міжнародне право захисту прав людини як галузь міжнародного права. Поняття, функції і принципи міжнародного права захисту прав людини. Поняття й особливості міжнародних стандартів у сфері прав людини. Класифікація міжнародно-правових стандартів прав людини. Роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародно-правових стандартів прав людини. Співвідношення між принципом суверенітету держав, невтручання в їх внутрішні справи та міжнародним захистом прав людини.

Джерела міжнародного захисту прав людини й основних свобод. розробка й прийняття загальної декларації прав людини 1948 р. Загальна декларація прав людини як джерело універсальних міжнародно-правових стандартів прав людини.

Міжнародний пакт про громадянські й політичні права, Факультативні Протоколи до Пакту. Соціально-економічні й культурні права в системі основних прав людини. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.

Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських, або таких, що принижують гідність видів поводження і покарання 1984 р.

Європейська конвенція з захисту прав людини і основних свобод як джерело міжнародного права прав людини.

Універсальні й регіональні механізми захисту прав людини. Міжнародний контроль за дотриманням прав людини. Система і повноваження ООН у сфері прав людини.

Спеціалізовані органи ООН з прав людини. Конвенційні органи ООН з прав людини і їх діяльність. Комітет із прав людини та його повноваження. Комітет ООН проти катувань. Повноваження та діяльність Комітету з ліквідації расової дискримінації.

Європейська система захисту прав людини: загальна характеристика.

Європейський Суд з прав людини: порядок звернення і функції. Значення рішень Європейського Суду з прав людини в його правозастосовчій діяльності і діяльності національних органів кримінального правосуддя.

Тема 3. Міжнародне гуманітарне право

Поняття міжнародного гуманітарного права. «Право Гааги». «Право Женеви». Місце міжнародного гуманітарного права в системі міжнародного права. Виникнення міжнародного гуманітарного права.

Джерела міжнародного гуманітарного права. Основні принципи міжнародного гуманітарного права і проблема їх кодифікації. Кодифікація міжнародного гуманітарного права у ХХ столітті.

Види збройних конфліктів. Внутрішні заворушення й обстановка внутрішньої напруженості та їх відмінність від збройних конфліктів. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів.

Правові наслідки початку збройного конфлікту міжнародного характеру. Населення під час війни. Нейтралітет під час війни. Припинення військових дій та його відмінність від припинення стану війни. Загальне і часткове перемир'я. Капітуляція. Закінчення війни та її правові наслідки.

Правовий статус учасників збройних конфліктів. Поняття та категорії комбатантів. Права та обов'язки комбатантів.

Визначення правового статусу жертв війни. Правила захисту основних категорій жертв збройних конфліктів. Женевські конвенції 1949 року і Додаткові протоколи 1977 року як основні джерела захисту жертв війни. Вимоги стосовно захисту жертв війни. Заборона вбивств, тортур, руйнувань і терору.

Захист поранених та хворих у період збройного конфлікту. Захист поранених, хворих та осіб, що зазнали аварії корабля. Право поранених на захист. Правове становище медичних формувань і установ, медичного і

духовного персоналу. Регламентация санітарних перевезень. Створення санітарних зон, зон безпеки, нейтральних зон і коридорів.

Правовий статус військовополонених. Поширення статусу військовополонених на членів екіпажів торговельних суден. Режим воєнного полону.

Правове становище цивільного населення в період збройних конфліктів. Захист цивільного населення в період збройних конфліктів.

Визначення цивільних об'єктів і захист цивільних об'єктів. Цивільні об'єкти, що знаходяться під особливим захистом.

Поняття засобів та методів ведення військових дій. Поняття заборонених засобів і методів ведення бойових дій. Принципи заборони засобів і методів ведення війни.

Заборона зброї масового знищення. Заборона ядерної зброї. Заборона хімічної та бактеріологічної зброї. Заборона звичайної зброї, яка завдає надмірних ушкоджень або має невибіркову дію.

Заборонені методи ведення воєнних дій. Заборона віроломних методів ведення війни. Різниця між віроломством і воєнними хитроцями.

Міжнародно-правова регламентация ведення збройної боротьби на морі й у повітряному просторі. Особливості міжнародно-правового регулювання ведення збройного конфлікту на морі. Морська блокада. Особливості регламентации повітряної війни.

Тема 4. Міжнародне трудове право

Історія виникнення і розвитку міжнародного трудового права. Поняття, предмет і зміст міжнародного трудового права. Джерела, принципи та стандарти міжнародного трудового права.

Контроль за дотриманням державами конвенцій міжнародної організації праці (МОП). Інституційний механізм міжнародного трудового права. Міжнародна організація праці: правовий статус, структура та основні напрями діяльності. Співпраця міжнародної організації праці з іншими міжнародними організаціями. Адміністративний трибунал міжнародної організації праці.

Міжнародний захист трудових прав людини та міжнародно-правове регулювання праці окремих категорій працівників. Правове регулювання праці й статусу працюючих-мігрантів на міжнародному рівні.

Тема 5. Територія й кордони в міжнародному праві

Поняття і види територій у міжнародному праві. Правовий режим і правовий статус території. Умовна територія. Демілітаризовані й нейтралізовані території.

Поняття територіального верховенства. Юридична природа і склад державної території. Правові підстави і способи зміни державної території. Поняття, види і правовий режим державних кордонів. Способи встановлення державного кордону. Делімітація і демаркація кордонів. Шенгенські угоди.

Територіальні спори.

Міжнародні ріки. Транскордонні ріки. Правовий режим міжнародних рік. Правовий режим Дунаю. Режим судноплавства по Дунаю.

Правовий режим Арктики. Секторальний принцип розподілу арктичних просторів. Співробітництво приарктичних держав у сфері охорони й освоєння Арктики.

Тема 6. Міжнародно-правовий режим Антарктики

Історія становлення міжнародно-правового режиму Антарктики. Вашингтонська конференція з Антарктики 1959 р.

Оголошення Антарктики міжнародною територією, її демілітаризація та нейтралізація. Безядерний статус Антарктики.

Принцип мирного використання Антарктики та режим наукових досліджень в Антарктиці.

Система Договору про Антарктику 1959 р., учасники Договору. Міжнародно-правовий режим використання ресурсів Антарктики.

Тема 7. Міжнародне морське право

Поняття міжнародного морського права. Виникнення і розвиток міжнародного морського права.

Кодифікація міжнародного морського права. Женевські конвенції з морського права 1958 р. Третя конференція ООН з морського права. Загальна характеристика Конвенції ООН з морського права 1982 р.

Внутрішні морські води та їх правовий режим. «Історичні води». Юрисдикція прибережної держави у внутрішніх морських водах. Режим перебування іноземних суден в морських портах.

Архіпелажні води. Поняття, правовий режим.

Правовий режим територіальних вод. Зовнішня межа територіального моря. Юрисдикція прибережної держави в територіальному морі. Право мирного проходу.

Поняття і правовий режим прилеглої зони.

Правовий режим виключної економічної зони. Права, юрисдикція і обов'язки прибережної держави у виключній економічній зоні. Права і обов'язки інших держав у виключній економічній зоні.

Правовий режим континентального шельфу. Зовнішня межа континентального шельфу.

Відкрите море та його правовий режим. Свободи відкритого моря.

Правовий статус Міжнародного району морського дна. Концепція загальної спадщини людства. Розробка ресурсів «Району». Міжнародний орган з морського дна.

Тема 8. Міжнародне повітряне право

Поняття міжнародного повітряного права. Предмет та система міжнародного повітряного права. Джерела міжнародного повітряного права та їх особливості.

Основні принципи міжнародного повітряного права: принцип повного і виключного суверенітету держави над її повітряним простором, принцип свободи повітряного простору за межами державної території, принцип забезпечення безпеки міжнародної цивільної авіації.

Поняття і правовий режим повітряного простору. Свобода польотів у міжнародному повітряному просторі. Юрисдикція держав у своєму повітряному просторі. Правовий статус повітряного судна у польоті.

Правове регулювання польотів у повітряному просторі.

Міжнародні та регіональні організації у сфері забезпечення безпеки цивільної авіації. Функції та компетенція ІКАО. Стандарти ІКАО. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.

Тема 9. Міжнародне космічне право

Формування міжнародного космічного права як галузі міжнародного права. Поняття, джерела, суб'єкти і спеціальні принципи міжнародного космічного права. Закон України «Про державну підтримку космічної діяльності» від 16 березня 2000 р.

Правовий режим космічного простору і небесних тіл. Свобода дослідження і використання космічного простору і небесних тіл. Заборона національного привласнення космічного простору і небесних тіл. Заборона військової діяльності в космосі. Запобігання потенційно шкідливих експериментів в космічному просторі. Правовий режим Місяцю та інших небесних тіл. Правовий режим використання геостаціонарної орбіти.

Правові аспекти освоєння Місяцю.

Правовий статус космічних об'єктів і екіпажів. Поняття космічного об'єкта. Реєстрація космічних об'єктів. Здійснення юрисдикції й контролю над космічними об'єктами й космонавтами.

Відповідальність у міжнародному космічному праві. Підстави і суб'єкти відповідальності. Поняття абсолютної власності. Солідарна відповідальність при спільній діяльності держав. Відповідальність міжнародних організацій. Конвенція про міжнародну відповідальність за збитки, заподіяні космічними об'єктами, 1971 р.

Модуль № 2 «Інституційні засади міжнародного правопорядку»

Тема 10. Право міжнародних договорів

Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Кодифікація права міжнародних договорів. Джерела права міжнародних договорів та їх класифікація. Спеціальні принципи права міжнародних договорів. Правонаступництво щодо міжнародних договорів.

Поняття міжнародного договору в сучасній доктрині й практиці. Поняття міжнародного договору як угоди його суб'єктів.

Ознаки міжнародного договору.

Найменування і структура міжнародних договорів. Преамбула, основна і заключна частини. Додатки. Мова договорів. Автентичні тексти.

Класифікація міжнародних договорів. Договори двосторонні і багатосторонні. Принцип універсальності загальних багатосторонніх договорів. Види договорів за об'єктами. Договори в області політичних, економічних і інших відносин.

Стадії укладання міжнародного договору. Ратифікація міжнародних договорів, ратифікаційні грамоти. Депозитарій і його функції. Застереження, режим застережень.

Набрання чинності міжнародним договором. Реєстрація і публікація договорів. Дія міжнародного договору в просторі й у часі. Виконання міжнародних договорів. Припинення й анулювання договорів. Умови недійсності міжнародних договорів. Недійсність договору. Вплив війни на договори. Відновлення дії договорів після війни і з інших підстав.

Тема 11. Право міжнародних організацій

Значення міжнародних організацій в сучасний період. Науково-технічний прогрес і подальший розвиток системи міжнародних організацій. Інтеграційні процеси і міжнародні організації. Глобальні проблеми і міжнародні організації. Поняття і джерела права міжнародних організацій.

Поняття міжнародної організації. Міжурядові й неурядові організації. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність. Статути міжнародних організацій як міжнародні договори особливого роду. Правоздатність міжнародних організацій за національним правом держав.

Членство в міжнародних організаціях.

Організаційна структура міжнародних організацій. Принцип формування органів і співвідношення їх компетенції. Бюджет міжнародної організації. Міжнародні посадові особи.

Участь міжнародних організацій в міжнародному нормотворчому процесі. Допоміжна функція міжнародних організацій в створенні норм міжнародного права. Віденська конвенція про право договорів між

державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.

“Внутрішнє право” міжнародної організації.

Тема 12. Право міжнародних конференцій

Поняття міжнародних конференцій та їх відмінність від міжнародних організацій. Порядок скликання і роботи.

Регламенти міжнародних конференцій. Порядок прийняття рішень. Акти міжнародних конференцій і їх юридична чинність.

Тема 13. Право зовнішніх зносин

Міжнародне право і дипломатія. Поняття дипломатії, розширення сфери дипломатії в сучасному світі. Двостороння і багатостороння дипломатія. Поняття і джерела права зовнішніх зносин.

Система органів зовнішніх зносин держави. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин. Відомство іноземних справ: структура, функції. Дипломатичне представництво. Види дипломатичних представництв. Функції дипломатичних представництв.

Глава представництва. Дипломатичні класи і ранги. Порядок призначення і відкликання дипломатичних представників. Початок місії. Агреман і вірчі грамоти. Відзивні грамоти. Закінчення місії. Персона нон грата.

Персонал дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус. Дипломатичні привілеї та імунітети та їх види. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. Їх функції, привілеї і імунітети.

Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їхнього персоналу. Привілеї та імунітети Організації Об'єднаних Націй і спеціалізованих установ ООН. Основні угоди з питань привілеїв та імунітетів міжнародних організацій. Привілеї та імунітети персоналу ООН і інших міжнародних організацій. Угоди окремих організацій з країною перебування.

Право спеціальних місій. Поняття та види спеціальних місій. Спеціальні місії, очолювані главами держав або урядів. Привілеї та імунітети місії та її персоналу.

Консульське право. Поняття і види консульських установ. Консульський округ. Глава і персонал консульської установи. Порядок призначення і відкликання консулів. Консульський патент і екзекватура. Класи консулів.

Консульський корпус. Консульські відділи дипломатичних представництв.

Консульські привілеї та імунітети.

Тема 14. Право мирного вирішення міжнародних спорів

Загальна характеристика права мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття і види міжнародних спорів. Поняття мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів.

Безпосередні переговори і консультації.

Міжнародні примирні процедури. Добрі послуги і посередництво. Слідчі й погоджувальні процедури.

Міжнародний арбітраж. Постійна палата третейського суду. Арбітраж adhoc. Міжнародні судові процедури. Міжнародний Суд ООН. Склад і юрисдикція Міжнародного Суду ООН. Судочинство в Міжнародному Суді ООН.

Суд Європейського Союзу. Європейський Суд з прав людини. Міжамериканський суд з прав людини.

Міжнародний трибунал з морського права.

Процедура вирішення спорів у міжнародних організаціях. Міжнародна процедура примирення в органах ООН. Вирішення міжнародних спорів у спеціалізованих установах ООН. Мирне вирішення міжнародних спорів у рамках регіональних організацій. Вирішення спорів в ОБСЄ.

Тема 15. Право міжнародної безпеки

Право міжнародної безпеки як галузь міжнародного права. Поняття міжнародної безпеки. Поняття, зміст і сутність права міжнародної безпеки. Міжнародно-правові основи і засоби забезпечення міжнародної безпеки.

Становлення права міжнародної безпеки. Гаазькі конференції 1899 і 1907 рр. Діяльність Ліги Націй із забезпечення миру та міжнародної безпеки. Договір про відмову від війни як зняття національної політики 1928 р. Поняття агресії. Резолюція XXIX сесії ГА ООН від 14.12.1974 р. “Визначення агресії”.

Міжнародно-правові засоби забезпечення безпеки. Міжнародні організації як гаранті міжнародної безпеки. Поняття та види систем колективної безпеки. Загальна колективна безпека. Регіональна безпека. Співвідношення регіональної й всесвітньої безпеки.

Поняття універсальної системи колективної безпеки. Формування системи колективної безпеки. Загальна характеристика системи колективної безпеки в рамках ООН. Колективні заходи для запобігання й усунення загрози миру й актів агресії, обмеження й скорочення озброєнь. Заходи й способи підтримання міжнародного миру й безпеки. Превентивні дії ООН із запобігання порушення миру.

Регіональні системи колективної безпеки: загальна характеристика.
Регіональні організації в системі колективної безпеки.

Заходи із запобігання ядерної війни, стримання гонки озброєнь і зміцнення довіри між державами.

Значення заходів по зміцненню довіри, закріплених в Заключному акті 1975 р. й інших документах загальноєвропейського процесу. Двосторонні договори, направлені на запобігання випадкового або несанкціонованого застосування ядерної зброї.

Заходи контролю за роззброєнням. Ефективний міжнародний контроль – необхідна умова успішного здійснення роззброєння.

Нерозривний зв'язок заходів зміцнення довіри із заходами міжнародного контролю. Види і форми контролю.

Тема 16. Міжнародне кримінальне право

Поняття і становлення міжнародного кримінального права. Джерела і принципи міжнародного кримінального права. Структура міжнародного кримінального права: міжнародне кримінальне право *strictosensu* і транснаціональне кримінальне право.

Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві. Поняття і види міжнародних злочинів.

Поняття і специфіка міжнародного кримінального права *strictosensu*. Поняття міжнародної криміналізації. «Гаагська» та «нюрнберзька» концепція міжнародного злочину. «Римська» модифікація міжнародного злочину. Поняття «найсерйозніші злочини, що викликають стурбованість міжнародного співтовариства» згідно із Римським Статутом. Склад злочинів проти людяності згідно із Римським Статутом. Поняття і склад злочину геноциду згідно із Римським Статутом. Воєнні злочини згідно із Римським Статутом. Злочин «агресія» у предметній юрисдикції Міжнародного кримінального суду.

Поняття і принципи кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві. Види кримінальної юрисдикції: предметна (*rationemateriae*); просторова (*rationeloci*); темпоральна (*rationetemporis*); персональна (*rationepersonae*).

Тема 17. Міжнародна кримінальна юстиція

Утворення та діяльність Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів. Юрисдикція Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.

Сучасні міжнародні кримінальні трибунали *ad hoc*: підстави заснування та юрисдикція. Проблема легітимності та селективності заснування міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc*. Злочини, які підпадають під юрисдикцію кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді. Відповідальність за військові злочини, скоєні в умовах міждержавних і

внутрішньодержавних конфліктів у прецедентній практиці Гаазького трибуналу.

Змішана кримінальна юрисдикція інтернаціоналізованих судів.

Правові основи і порядок заснування постійного Міжнародного кримінального суду відповідно до Римського Статуту. Загальні принципи міжнародного кримінального права згідно з Римським Статутом Міжнародного кримінального суду. Юридична природа юрисдикції Міжнародного кримінального суду й умови її здійснення. Принцип компліментарності як основа здійснення юрисдикції Суду і новий вид взаємин національної та міжнародної юрисдикції. Загальнообов'язкова юрисдикція Міжнародного кримінального суду згідно зі ст. 13 (b) і його взаємини з Радою Безпеки ООН. Передача осіб до Міжнародного кримінального суду.

ТЕМА 18. Міжнародно-правове співробітництво в галузі боротьби з транснаціональною злочинністю

Поняття і структура транснаціонального кримінального права. Поняття і види транснаціональних злочинів. Поняття конвенційного злочину.

Тероризм і транснаціональні терористичні злочини. Генезис міжнародно-правової концепції тероризму. Антитерористичні універсальні і регіональні конвенції: загальна характеристика. Роль ООН у протидії тероризму. Боротьба із тероризмом та права людини: проблема балансу.

Сучасні форми і методи реалізації міжнародної кооперації в галузі кримінального правосуддя. Основні види міжнародних зобов'язань держав: а) визнання кримінально каранями протиправних дій; б) надання допомоги в розшуку і затриманні злочинців; в) надання допомоги в розшуку і поверненні викрадених об'єктів; г) віддання під суд або видача звинувачених осіб; д) надання допомоги у проведенні слідства.

Основні міжнародно-правові документи, що регламентують міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції. Двосторонні договори про правову допомогу. Багатостороння конвенція про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в державі, громадянами якої вони є, 1978 р.

Міжнародні стандарти прав людини у сфері кримінального правосуддя. Екстрадиція й інші види правової допомоги у кримінальних справах. Злочини, що спричиняють за собою видачу. Правові підстави видачі або відмови у видачі. Питання видачі злочинців в міжнародних договорах України.

Боротьба із злочинністю і міжнародні організації. Координація співпраці держав в боротьбі зі злочинністю як одна з форм діяльності ООН.

Міжнародні конвенції з попередження злочинності і поведження з правопорушниками.

Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол): статут, цілі, задачі, структура, діяльність.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.1.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
4 семестр					
Модуль №1 «Міжнародне право та людина. Території та простори міжнародному праві»					
1.1	Міжнародно-правова регламентація стану населення	24	2 2 2	2 2 2	12
1.2	Міжнародне право захисту прав людини й основних свобод	16	2 2	2 2	8
1.3	Міжнародне гуманітарне право	16	2 2	2 2	8
1.4	Міжнародне трудове право	16	2 2	2 2	8
1.5	Територія й кордони в міжнародному праві	14	2 2	2 2	6
1.6	Міжнародно-правовий режим Антарктики	14	2 2	2 2	6
1.7	Міжнародне морське право	14	2 2	2 2	6
1.8	Міжнародне повітряне право	16	2 2 2	2 2	6
1.9	Міжнародне космічне право	14	2 2	2 2	6
1.10	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.11	Модульна контрольна робота №1	8	-	2	6
	Усього за модулем №1	160	40	40	80
	Усього за 4 семестр	160	40	40	80
Модуль № 2 «Інституційні засади міжнародного правопорядку. Міжнародне право та безпека»					
2.1	Право міжнародних договорів	16	2 2	2 2	8
2.2	Право міжнародних організацій	16	2 2	2 2	8
2.3	Право міжнародних конференцій	13	2 2	2 2	5

2.4	Право зовнішніх зносин	13	2 2	2 2	5
2.5	Право мирного вирішення міжнародних спорів	13	2 2	2 2	5
2.6	Право міжнародної безпеки	13	2 2	2 2	5
2.7	Міжнародне кримінальне право	11	2	2 2	5
2.8	Міжнародне кримінальна юстиція	9	2	2	5
2.9	Міжнародно-правове співробітництво в галузі боротьби з транснаціональною злочинністю	14	2	2	10
2.10	Модульна контрольна робота № 2	7	2	-	5
Усього за модулем № 2		125	32	32	61
Усього за 5 семестр		125	32	32	61
Усього за навчальною дисципліною		285	72	72	141

2.2 Домашнє завдання.

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується у 4 семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Виконання ДЗ є важливим етапом по підготовці майбутнього фахівця – юриста- міжнародника. Конкретною метою ДЗ є розвиток мислення, творчих здібностей студента, удосконалення навичок самостійної роботи, пов'язаних з пошуком, систематизацією інформації, формування аналітичних вмінь і критично оцінювати досліджуваний науковий і фактичний матеріал.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ – 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- робота в малих групах;
- семінар-дискусія;
- кейс;
- презентація;
- рольова гра.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії : підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній ; за ред. В. Г. Буткевича. – К. :Либідь, 2002. – 608 с.
- 3.2.2. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник / О. В. Буткевич. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 416 с.
- 3.2.3. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник для ВУЗів / Київ. нац. ун. ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. – К. : Видавничий дім «Промені», 2010. –722 с.
- 3.2.4. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. – 145 с. // <https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/MHP-final.pdf>
- 3.2.5. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
- 3.2.6. Міжнародне право :навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського. К. ЮрінкомІнтер, 2006. 336 с.
- 3.2.7. Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Макієвіч та ін. ; за ред. В. М. Репецького. Київ :Знання, 2012.437 с.
- 3.2.8. Тимченко Л. Д. Международное право. Вводный курс. Одеса : Фенікс,2014. 320 с.
- 3.2.9. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс,2018. 744 с.
- 3.2.10.Черкес М. Ю. Міжнародне право : підручник. К. : Правова єдність,2009. 392 с.

Допоміжна література

- 3.2.11. Grant Th. D. Aggression against Ukraine. Territory, Responsibility, and International Law. – N.-Y.: Palgrave Macmillan, 2015.
- 3.2.12. The Charter of the United Nations (3rd Edition): A Commentary. In 2 volumes / Edited by Bruno Simma, Daniel-Erasmus Khan, Georg Nolte, Andreas Paulus. – Oxford University Press, 2012.
- 3.2.13. The Cambridge Companion to International Law / Edited by James Crawford and Martti Koskenniemi. – Cambridge University Press, 2012.
- 3.2.14. Shaw M.N. International Law. – 8th ed. – Cambridge University Press, 2017.
- 3.2.15. The Cambridge Companion to International Law / Edited by James Crawford and Martti Koskenniemi. – Cambridge University Press, 2012.

3.2.16. Ryngaert C. Jurisdiction in International Law. 2nd ed. – Oxford University Press, 2015.

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.17. Міжнародний суд ООН <http://www.un.org/ru/icj/>

3.2.18. База даних рішень міжнародних судових органів:
<http://worldcourts.com>

3.2.19. <https://www.un.org/en>

3.2.20. <https://www.un.org/en/wto/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи та набутих знань та умінь здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблица 4.1

4 семестр		
Модуль №1		Макс. кількість балів
Вид навчальної роботи	Макс. кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	63 (сумарна)	
Виконання домашнього завдання	10	
<i>Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 44 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 1	15	
Всього за модулем №1	88	
Екзамен	12	
Усього за 4 семестр		100
5 семестр		
Модуль № 2		
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	73 (сумарна)	
<i>Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №2 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 44 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 2	15	
Всього за модулем №2	88	
Екзамен	12	
Усього за 5 семестр		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – за четвертий та п'ятий семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Міжнародне публічне право: основні
галузі»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.06 – 01-2021

стор. 22 з 23

Узгоджено				
Узгоджено				